

Sociaal Veilig Onderwijs

Thema Acceptatie

www.stichtingveiligonderwijs.nl

Bestuur

Els Hendrikse, voorzitter SVO

Peter van Duijl, secretaris penningmeester

Iedere dag veilig onderwijs

Gerard van Beelen, voorzitter

Ingrid van Beelen

Els Hendrikse

Staf

Els Hendrikse, directeur SVO

Sietske de Boer, communicatie & PR

Sylvia de Haay, kantoor manager

Jan Daamen, kantoor medewerker

Wim Fournier, opmaak redacteur

Wim Smit, PR medewerker

Chris Reinders, redactiemedewerker

Wim Overgaaauw, redactielid

Esther Terpstra, fondsenwerver

Trudis Leffers, subsidieoloog

Professionals

Marjolein Nijssen, counsellor, mediator

Audrey Vrijhoef-Pocorni, mediator,

vertrouwenspersoon, Noord Holland

Charine Resink, mediator, Zuid Holland

Marylane Linger, mediator,

vertrouwenspersoon, Noord Holland

Ina de Jonge, counsellor, mediator,

Ineke Dreves, kindercoach

Mathilde Hol, mediator, regio Friesland

Kelly van der Zee, toegepast psycholoog

Sandra Ammerlaan, coach, counsellor

Daniëlla den Iseger, mediator, coach en

beleidsmedewerker, Noord Holland

Bas Fraaije, mediator, Limburg

Leo Heldens, mediator, Limburg

Joep Peters, mediator, coach, Limburg

Ellenor Spreeuw, mediator, coach

Emilie ter Pelkwijk, vertrouwenspersoon

Doris Alofs, mediator, regio Zuid

Siem Smeets, externe vertrouwenspersoon

José Lenders, coach, counsellor, mediator,

gastdocent, regio Zuid

Arnoud Kok, externe vertrouwenspersoon,

Petra Ackermans, mediator, regio Zuid

Isabelle Hulsman, mediator, coach

Suzanne Heussen, mediator regio Zuid

Paul van Gestel, coach, mediator

Pauline Bakker, mediator

René Tolboom, mediator

Inhoud

- 2 Van theatervoorstelling naar volledige leerlijn 'Respect'
Op het Wellant College 'De Groenstrook' ging men verder met het thema
- 4 Beste lezer,
Niemand wil gediscrimineerd worden
- 5 Award 'People help the People'
Een oproep voor een nominatie
- 6 Sociaal veilig in het onderwijs
Een gemeentelijk initiatief tot onafhankelijke discriminatievoorziening
- 8 Sociaal Veiligheidsbeleid
De school moet het initiatief nemen
- 10 Onbekend maakt onbemind
Met argwaan kijken we naar hetgeen ons onbekend voorkomt
- 12 Geen gelijke kansen zonder hulp
Er is vaak zoveel meer mogelijk als je de weg weet
- 13 Acceptatie; stop je energielek
Verschillen accepteren is de weg naar de oplossing
- 14 Het predikaat de Sociaal Veilige School
Er moet sprake zijn van een doordacht beleid
- 15 Even voorstellen, René Tolboom
Elke dag een fijne, zinvolle dag maken
- 16 Even voorstellen, Chris Reinders
Ondanks twijfel, al jaren in het onderwijs
- 17 Griepvirus, wat te doen?
Maak een eind aan de verwarring; maak je eigen beleid
- 18 'Thuis, op school en op straat'
Ga je als onderwijzer op huisbezoek, dan word je een herkenbaar iemand
- 20 Je school, je lust en je leven
Een column van Wim Overgaaauw

UITGEVER:

DNB GROEP B.V.

RECEPTIE@DNBGROEP.NL

WWW.DNBGROEP.NL

DNB GROEP
SOCIALE EN MAATSCHAPPELIJKE PUBLICATIES

DE UITGEVER EN STICHTING VEILIG ONDERWIJS ZIJN NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE INHOUD VAN DE ADVERTENTIES. NIETS UIT DE ADVERTENTIES MAG WORDEN GEKOPIEERD EN/OF VERSPREID ZONDER SCHRIFTELIJKE TOESTEMMING VAN DE UITGEVER.

Van theatervoorstelling naar volledige leerlijn 'Respect'

In 2016 werd het Wellantcollege De Groenstrook genomineerd voor de 'People help the People'-Award uitgereikt door de Commissie Iedere Dag Veilig Onderwijs (onderdeel van Stichting Veilig Onderwijs). Reden is dat deze school de theatervoorstelling 'Respect in Beweging' heeft ontwikkeld in samenwerking met Dans in School. Deze theatervoorstelling is het eindproduct van het introductieprogramma voor de eerstejaars. Op deze manier worden de nieuwe leerlingen vanaf het begin meegenomen in de gedragscultuur van de school.

Het stopte niet bij een theatervoorstelling. Inmiddels is er een hele leerlijn ontwikkeld, vakoverstijgend en voor de leerlingen van alle klassen.

Voorstelling door de eerstejaars

Directeur Arnold Le Belle vertelt: "Vijf jaar geleden waren de problemen rondom respect substantieel op onze school. Een gerichte aanpak was nodig. De invoering van de Wet op passend onderwijs was hier mede debet aan. Het doel van Respect in Beweging is simpel: we nemen onze eerstejaars vanaf dag één mee in de omgangsregels van de school.

Dit doen we via een reeks opdrachten, die elk jaar leidt tot een voorstelling in het Crown Theater te Aalsmeer. Deze voorstelling wordt door de eerstejaars uitgevoerd voor alle leerlingen van de school, en hun ouders, zodat een ieder voelt wat dagelijks het begrip respect inhoudt."

De kracht van deze voorstelling zit met name in de werking van de dynamische driehoek. Docenten spelen en zingen de scènes aaneen, de kinderen dansen hun boodschap van Respect en de ouders zitten in de zaal.

Uitreiking van de 'People help the People'-Award

Dit mooie project vroeg uiteraard om een bezoek aan de school om er meer over te horen. Tijdens dit bezoek was de prettige veilige sfeer in en rond de school voelbaar. De commissie Iedere Dag Veilige Onderwijs is van mening dat deze school een theatervoorstelling heeft gemaakt die iedere dag bijdraagt aan een sociaal veilige school. In 2016 is daarom de 'People help the People'-Award uitgereikt aan het Wellantcollege De Groenstrook.

Le Belle ging verder

Maar het stopte niet bij de theatervoorstelling want Le Belle is verder gegaan. Hij wilde een doorlopende leerlijn voor alle klassen van zijn school. Op deze manier blijft respect en sociale veiligheid doorweven in de dagelijkse gang van zaken op de school.

"Respect is een complex begrip dat telkens opnieuw vraagt om uitleg, opdrachten, oefening en gesprek. We willen leerlingen van alle leerjaren en leerwegen onderwijzen in sociale vaardigheden, zoals het omgaan met boosheid en morele keuzes. Het gaat om vaardigheden die ze later broodnodig hebben als zelfstandige burgers in een democratische samenleving", aldus Le Belle.

Grote complimenten voor dit initiatief

Wij zijn van mening dat het Wellantcollege De Groenstrook een enorm mooi voorbeeld is voor Nederland, wat maakt dat wij hier nogmaals aandacht aan besteden.

Directeur Arnold Le Belle krijgt met zijn team namens onze hele team grote complimenten.

Directeur Arnold Le Belle

Meer informatie over de leerlijn Respect

Meer details over de doorlopende leerlijn Respect en wat de projecten inhouden voor de klassen 1 tot en met 4, zijn te vinden op de website van Het Wellantcollege via deze link:

<https://wellant.nl/vmbo/onze-scholen/degroenstrook/respect/>

Wilt u ook een vermelding in ons magazine?

Heeft u of uw school lesmateriaal gemaakt wat dagelijks bijdraagt aan een sociaal veilige school en wilt u dat met uw collega's delen? Neem dan gerust contact met ons op via e-mail: contact@stichtingveiligonderwijs.nl

De doorlopende leerlijn

Voor de doorlopende leerlijn ging De Groenstrook verder de samenwerking aan met Liesbeth Osse van Dans in School.

Samen schreven zij de doorlopende leerlijn welk werd gepubliceerd in een boekje. Het initiatief werd financieel gehonoreerd door het fonds Cultuurparticipatie.

Le Belle stelde de onderstaande algemene doelstellingen:

- Een vakoverschrijdend programma voor de klassen één, twee, drie en vier van De Groenstrook uitgewerkt en geïmplementeerd in het curriculum van de leerling. In dit vakoverschrijdend programma worden alle aspecten die bij het begrip Respect horen, aan elkaar gekoppeld en verankert in de profielen en leerwegen. Zodat hier de komende jaren mee doorgewerkt kan worden.
- Mentoraat, Burgerschap, BVO, Kunstvakken 1 inclusief CKV en Nederlands zijn de leidende vakken in de 'bildung' van de leerling. We leveren na vier jaar zelfstandig denkende burgers af die zich realiseren dat ze onderdeel van een democratische samenleving zijn met alles wat daarbij hoort.

De doelen voor de leerlingen werden:

- Het begrip Respect begrijpen, het kunnen toepassen en congruent daaraan kunnen handelen.
- Het begrip vrijheid begrijpen en kunnen benoemen wat het begrip voor hen persoonlijk betekent binnen de contouren van een democratische samenleving.
- Leren praten over anders zijn.
- Nieuwsgierigheid stimuleren.
- Zonder oordeel vragen leren stellen over de keuzes die anderen maken.

- Jezelf leren kennen en waarderen tijdens het proces.

Het concrete eindresultaat gaat worden:

- Een doorlopend leerprogramma dat verankerd is in het reguliere curriculum van het Wellantcollege De Groenstrook rondom het begrip Respect.

Hierbij doen de volgende vakken mee: Mentoraat, Burgerschap, BVO, Kunstvakken 1 inclusief CKV en Nederlands.

In deze leerweg werden tevens de vakken talen (Duits en Engels) geschiedenis, aardrijkskunde, sport en bewegen en de praktijkvakken uitgenodigd.

- Een uitgebalanceerd programma – tried & tested – die leerlingen van deze VMBO-school een breder perspectief geeft op de hedendaagse, internationale, (politiek en media) samenleving, waardoor zij een breder kader hebben van waaruit keuzes gemaakt en onderbouwd kunnen worden.

Cruciale rol van mentoren en docenten

Het is een ambitieus programma waarbij de rol van de mentoren/docenten cruciaal is. Daarom hebben we gekozen voor een jaarlijks gezamenlijk startmoment.

Met alle schoolleiders, de docent BVO/CKV, financiële administratie, hoofd vakgroep Nederlands, coördinator Internationalisering en de pestcoördinator.

Voor aanvang van het schooljaar 2019/2020 vond de presentatie plaats aan het gehele docententeam, waarbij aan iedereen een gedrukt exemplaar van de nieuwe leerlijn uitgereikt kreeg.

Beste ondernemers, adverteerders en sponsoren

De functie van ons Sociaal Veilig Onderwijs magazine is om de doelstelling van Stichting Veilig Onderwijs op scholen te bevorderen en in beeld te brengen.

Zonder u kunnen wij dat niet doen.

Het is uniek dat ons magazine in de markt gezet wordt door onze commerciële uitgever die het voortbrengen en het verspreiden van ons magazine bekostigt uit inkomsten van uw advertentie.

Want uw advertentie is goud waard, doordat uw advertentie een bevestiging is van de doelstelling van onze stichting.

Juist door uw steun via uw advertentie kunnen wij helpen het onderwijs sociaal veiliger te maken, zodat leerlingen, onderwijzenden sociaal veilig kunnen zijn en bovendien met plezier naar school gaan. Ook bevorderen wij de samenwerking tussen onderwijzenden en ouders, wat bijdraagt aan een sociaal veilige school. Zo komt iedere leerling en iedere leerkracht tot zijn/haar recht.

Bovendien komt de sociale veiligheid ten goede aan het onderwijs in het algemeen.

Op deze manier kan ons magazine - voor de ontvanger kosteloos - ruim verspreid worden op scholen in ons land. Op deze manier wordt ons magazine "belangeloos" en in alle neutraliteit gepubliceerd. Ook scholen zijn u en ons dankbaar dat zij ons magazine door uw bijdrage geheel gratis ontvangen.

Stichting Veilig Onderwijs is verantwoordelijk voor de redactionele inhoud en daardoor vrijwaart de uitgever de adverteerders voor commerciële beïnvloeding van het magazine.

De redactie voert haar werkzaamheden uit onder de verantwoordelijkheid van het managementteam van de SVO. De redactie kan zich "neutraal" opstellen tegenover meningen, opvattingen en doelstellingen van anderen.

In beginsel schrijven we niet-oordelend.

Nogmaals hartelijk dank voor uw bijdrage.

Els Hendrikse, voorzitter

Voor vragen kunt u ons mailen:
contact@stichtingveiligonderwijs.nl

Ik weet niet hoe het u vergaat, maar momenteel lijkt het erop dat de hele wereld compleet in de war is. Als het niet door een virus is, is het misschien wel hoe men het leven ervaart. Voor en tegenstanders laten van elkaar van zich horen. Maar soms vraag ik vraag me af of ze elkaar wel (willen) verstaan.

Vooraf het onderwerp discriminatie komt veelvuldig naar voren, en het moeilijke hiervan vind ik dat het mij overkomt dat er mensen zijn die dit gebruiken om anderen hun mening op te leggen. Vraag is, hoe reëel het is om een ander je mening op te dringen. Het maakt dat mensen zich gediscrimineerd voelen. Hetzij fysiek, hetzij online.

Maar ja, wat is nou eigenlijk discriminatie en willen mensen wel elkaar discrimineren? Hierover kunnen we veel informatie vinden op het internet, maar ik houd het liever bij de rechten van de mens. Daar staat: "Niemand wil gediscrimineerd worden."

En vrijwel niemand zal een ander bewust discrimineren. Toch komt discriminatie overal in Nederland voor; op school, op het werk of bij de sportvereniging. Het lastige is dat iedereen discriminatie anders ervaart. Wat jij als grap bedoelt, is voor een ander soms kwetsend.

Of het dan discriminatie is, wordt bepaald door het effect van de grap. Wat de grappenmaker bedoelde, is niet van belang. Het gaat erom hoe het overkomt. We moeten discriminatie herkennen en aanpakken.

Discriminatie staat haaks op het grondbeginsel dat alle mensen gelijkwaardig zijn.

Discriminatie komt voort uit onverdraagzaamheid en een vooroordeel wordt in een daad omgezet.

Naar mijn mening heeft discriminatie alles te maken met gebrek aan respect en acceptatie. Een voorbeeld hiervan is de zwarte pietendiscussie. Wat heeft nu gemaakt dat mensen zich gediscrimineerd voel(d)en door dit kinderfeest. En daarmee bedoel ik dus voor- en tegenstanders. Eén kant voelt zich gediscrimineerd als Piet een zwarte kleur heeft, de ander voelt zich gediscrimineerd als Piet een andere kleur moet hebben.

En zo zijn er nog wel meer voorbeelden van discriminatie, zoals over geaardheid. Ik kan het zo moeilijk begrijpen dat mensen anderen veroordelen om de huidskleur die zij hebben, terwijl dit een natuurlijkheid is bij de mens.

Wat maakt dat mensen oordelen of kleiner wil maken, omdat zij een oordeel hebben over nou vul maar in.

Dan denk ik aan de opvoeding die ik van mijn ouders heb gekregen.

Daarvan heb ik meegekregen dat ieder mens gelijk is, ongeacht kleur, geloof, geaardheid of ras of wat dan ook. En ook dat we dit kunnen accepteren en respecteren, zodat de wereld er een stuk beter uitziet. Ook heb ik in mijn opvoeding geleerd dat ieder mens zich anders kan gedragen, vaak goed en soms niet goed. Uiteraard kunnen we op het gedrag wat niet goed is een feedback geven, en wat we bij kinderen ook laten zien, een corrigerend woord zodat het leert hoe het anders kan, het leven een stuk mooier maakt.

Zo kan ik uren hierover mijmeren en vraag ik me af: Hoe zou het voor u zijn om kinderen te leren elkaars mening te accepteren. Want als we dat doen dan kunnen leren we ook naar elkaar te luisteren en horen we van elkaar wat er nu werkelijk is.

Niets is toch mooier om te werken aan een toekomst van respecteren en accepteren? Dat draagt zeker bij aan een mooiere wereld. Doet u mee? Ik wens u een vredige mooie wereld toe.

Els Hendrikse, voorzitter SVO

Award 'People help the People'

Jaarlijks reikt Stichting Veilig Onderwijs een award uit, de 'People help the People' Award. Deze award wordt uitgereikt aan een persoon, groep, klas of school of om het even wie, die zich in het lopende jaar verdienstelijk heeft gemaakt om het pesten te doen stoppen en de sociale veiligheid, zoals Stichting Veilig Onderwijs verwoordt in haar visie en missie, weet te bevorderen op school of in het onderwijs in het algemeen.

De commissie 'Iedere Dag Veilig Onderwijs' van de Stichting Veilig Onderwijs zal een weloverwogen beslissing nemen wie de Award verdiend heeft en deze op locatie uitreiken.

De oorsprong van het uitreiken van de 'People help the People' Award door Stichting Veilig Onderwijs ligt in een betreurenswaardig voorval in 2012.

In 2012 heeft Livia van Beelen een einde aan haar leven gemaakt.

De reden waarom zij dit heeft gedaan is dat zij werd gepest en werd belaagd met gewelddadig gedrag op en om school. Dit kon gebeuren omdat zij door school niet werd gehoord, de hulpverlening haar probleem niet doorzag en ze haar ouders niet alles vertelde, tot het te laat was.

Toen Stichting Veilig Onderwijs haar ouders vroeg om zich achter het initiatief tot het instellen van de Award te scharen deden zij hier graag aan mee.

De titel van de Award komt van het lievelingsnummer van Livia, 'People help the People' (Birdy).

Kent U iemand die U wilt aanmelden als genomineerde dan kan dat via www.stichtingveiligonderwijs.nl klik op Award en vul daar het formulier in.

Elk kind dat we kunnen redden is er een!

Leo Heldens is verbonden aan de Stichting Sociaal Veilig Onderwijs als mediator Limburg en werkt ook aan antidiscriminatievoorziening in zijn gemeente, de gemeente Venray. Het college van gemeente Venray heeft besloten om Bureau IKVA met Leo Heldens met ingang van 1 juni 2014 aan te wijzen als onafhankelijke antidiscriminatievoorziening.

In het eerste kwartaal van 2019 is er overleg geweest met de gemeente om te kijken hoe er samenwerking en samenhang kan ontstaan met de #RespectOn -campagne en het onderwijs. Na de verschillende onderdelen van #RespectOn verkend te hebben, is gekeken waar kansen en actiepunten liggen betreffende de antidiscriminatievoorziening. Het onderwijs en het Ambassadeurschap kwamen hierin naar voren.

Onderwijs

Scholen zijn een afspiegeling van de maatschappij. Zij willen ieders unieke talenten waarderen en benutten.

Voor ons is de vraag of er wel voldoende oog en oor is voor kinderen met verschillende sociale en etnische achtergronden? Vaak zien we dat mensen kiezen voor hun eigen groep door culturele binding.

Onderwijskwaliteit kun je bieden door de kinderen een divers palet aan lesstof en rolmodellen te bieden. Zien we dit wel voldoende terug in personeelbestand, lesstof en de samenstelling van groepen? Naar onze mening moet er een meervoudige kijk komen op allerlei vraagstukken waar het kind direct en indirect mee te maken krijgt in zijn of haar naaste omgeving. Goed burgerschap is hier een onderdeel van. Scholen zouden diversiteit in allerlei vormen meer moeten faciliteren.

De manier waarop een school omgaat met diversiteit, maakt een verschil in het wegwerken of het vergroten van ongelijkheden in welzijn en daarmee mogelijk de prestaties van kinderen. Meer aandacht voor de ander en ik. De verschillen negeren of afwijzen, houdt de kloof in stand. Terwijl verschillen erkennen en waarderen de kloof verkleint. Een school die diversiteit omarmt, versterkt het welzijn en de prestaties van leerlingen. Dit bovenstaande was voor de antidiscriminatievoorziening aanleiding om aansluiting te zoeken bij de #RespectON -campagne.

#RespectOn

Binnen de #RespectON -een campagne voor antidiscriminatievoorziening- is de samenwerking met onder andere de antidiscriminatievoorziening en het onderwijs (VO en MBO) heel belangrijk gebleken. Het onderwijs is en blijft toch de plek waar de jongeren samenkomen en die

een afspiegeling vormt van de diversiteit in de samenleving. Na school gaat iedereen weer naar zijn eigen vertrouwde omgeving, op school komt het allemaal samen; wit, zwart, meisje, jongen, homo, hetero, moslim, christen, links, rechts, etc. Daar waar al die tegenstellingen samenkomen blijft het belangrijk de dialoog te voeren over de overeenkomsten en de verschillen, met respect voor elkaars anders zijn. Dat is niet altijd even gemakkelijk. Hier is vanuit de campagne op ingespeeld.

Docenten en mentoren zijn getraind in het bespreekbaar maken van gevoelige thema's waardoor ze zekerder geworden zijn in het aangaan van de dialoog en soms stevige discussies.

En door het belichten van de standpunten, het luisteren naar elkaar en creëren van begrip zie je de verwijdering ten opzichte van elkaar afnemen. Het zijn de eerste stappen naar minder polarisatie en meer acceptatie van de ander, die vaak ineens verrassend veel overeenkomsten vertoont.

Een ander, bijzonder resultaat zijn de ontwikkelde respectlessen, die in nauwe samenwerking tussen het voortgezet onderwijs (Raayland College), het Jongeren Service Punt Venray (JSP), #RespectON, Stichting Synthese en JongNL Limburg tot stand gekomen zijn. In die periode is ook het Respectspel ontstaan.

Het respectspel

In samenwerking met Jeugdwerk en JongNL is een mooi spel, het Respectspel, tot stand gekomen dat ingezet kan worden om op een laagdrempelige manier het gesprek te voeren. Er was een verdienmodel bedacht, maar uiteindelijk toch weloverwogen besloten om deze gratis te gaan verstrekken/verspreiden aan verenigingen, scholen binnen de gemeente Venray.

Vertrekken vanuit gelijkwaardigheid

Een erg belangrijke randvoorwaarde is; vertrekken vanuit gelijkwaardigheid. Ieder kind moet een kans krijgen tot zelfontwikkeling en participatie. Kinderen dwingen om zich aan te passen aan het dominante discours is geen gelijkwaardigheid. Gelijkwaardigheid betekent openstaan voor de ideeën en overtuigingen van anderen.

Als je vanuit daar vertrekt dan zet je je eigen waarden en normen gemakkelijker opzij. Dan kan je naar neutraal terrein gaan.

Thema Acceptatie

Luisteren

Als ik je vraag naar mij te luisteren
en je begint mij adviezen te geven,
dan doe je niet wat ik vraag.

Als ik vraag naar mij te luisteren
en je begint mij te vertellen,
waarom ik iets niet moet voelen zoals ik voel,
dan neem jij mijn gevoelens niet serieus.

Als ik vraag naar mij te luisteren,
en jij denkt dat je iets moet doen
om mijn problemen op te lossen,
dan laat jij mij in de steek,
hoe vreemd dat ook mag lijken.

Dus, alsjeblieft, luister alleen naar me
en probeer me te begrijpen.

En als je wilt praten,
wacht dan even en ik beloof je
dat ik op mijn beurt naar jou zal luisteren.

Leo Biscaglia

Op dat neutraal terrein is het gemakkelijker in dialoog te komen met elkaar.

Hierbij een verwijzing naar het gedicht van Leo Buscaglia, 'Luisteren'

'We zijn geneigd om wat we horen van de ander direct te toetsen aan onze eigen opvattingen, denkbbeelden, normen en waarden. Als je niet oppast, leidt dit ertoe dat ieder een stelling inneemt en je elkaar vervolgens gaat bestoken met argumenten. Dat mag dan misschien tot verbaal vuurwerk leiden, 'maar het is geen recept voor een goed gesprek', zegt Paul van der Lugt van Stichting Dialoog.

Leerjaar 2020-2021

In het leerjaar 2020-2021, op het moment van schrijven, worden negen mentorlessen gevuld rond het thema respect in alle vmbo-3 klassen. Bij gebleken succes wordt de lessenreeks uitgebreid naar andere niveaus en leerjaren. Dit alles met maar één doel: Meer respect en verdraagzaamheid, minder polarisatie. Er wordt momenteel nagedacht over lessen in het primair onderwijs.

Platform #RespectON

Ondertussen en parallel aan alle ontwikkelingen is ook het Platform #RespectON ontstaan, dat bestaat uit veertien lokale (vrijwilligers)organisaties en waar ook het onderwijs en de gemeente bij is betrokken. Het platform neemt de taken van het campagneteam over en borduurt voort op alles wat er ontwikkeld is. En uiteraard gaan ze ook nieuwe producten en diensten ontwikkelen, waarbij men graag de samenwerking aan blijft gaan met het onderwijs.

Het platform van Respect ON gelooft in en draagt bij aan een Venray waarin álle inwoners elkaar op basis van

de beginselen van gelijkwaardigheid, verdraagzaamheid en respect bejegenen en met elkaar omgaan. Middels individuele en/of gezamenlijke (educatieve) activiteiten, onderzoek en projectontwikkeling brengen zij de boodschap van respect, verdraagzaamheid en gelijkwaardigheid over aan groepen mensen en individuen in de Venrayse samenleving.

Niet vanzelfsprekend

Het platform is als organisatie/groep van mening dat het nodig is om te investeren in het bevorderen van menselijke contacten die, meer dan nu het geval is, gebaseerd zijn op de beginselen van verdraagzaamheid en gelijkwaardigheid. Zij geloven erin dat dit mogelijk is door de inzet van een (groeierende) groep ambassadeurs, organisatie (of programma) die deze boodschap structureel en met de nodige herhaling uitdraagt in de vorm van nieuwe projecten, kleinere (educatieve) activiteiten en het verrichten van onderzoek. Mogelijk aansluitend bij de eigen, reguliere activiteiten van verenigingen, instellingen, onderwijs en mogelijk het bedrijfsleven.

Overigens willen zij hierbij benadrukken dat het hebben van een andere mening of gevoel is toegestaan. Zij zijn geen moralisten. Zij willen van mensen vooral vragen om de meningsvorming over andere (groepen) personen vooral af te laten hangen van de objectieve gedragingen van deze (groepen) personen en niet van bijvoorbeeld de religie die men aanhangt, seksuele voorkeur die men heeft, etniciteit of (sociaal-economische) achtergrond.

Ambassadeurs

Duidelijk is, dat om het gedachtegoed van de campagne te verduurzamen de ambassadeurs heel belangrijk zijn. Het moet van onderop komen en blijvend gedragen worden. Dit is de enige mogelijkheid om dit na 2020 ook gaande te houden. Ook moeten veel meer kansen benut worden om aan te haken op allerlei gebeurtenissen, ontwikkelingen die in Venray zelf gebeuren, zoals het stilleggen van een wedstrijd vanwege discriminatie. Dat soort signalen moeten meer vanuit de communicatie van de gemeente Venray komen. De gemeente moet hierin een faciliterende en geen organiserende rol vervullen. Scholen hebben hierin ook een belangrijke rol.

Verduurzamen gedachtegoed van de beweging

De overdracht naar lokale ambassadeurs wordt belangrijk. Er dient nagedacht te worden over een structuur/aanpak dat ervoor zorgt dat de activiteiten rond #RespectOn worden voortgezet. Voorbeelden zijn lessen in het onderwijs die ingebed zijn in het onderwijs programma.

Website

Voor een overzicht van deze activiteiten wordt verwezen naar de website

- <https://www.respectvenray.nl/>

- <https://www.jnl.org/respecton/>

Meer informatie, neem contact op met Leo Heldens

Leo.heldens@stichtingveiligonderwijs.nl, 0346-550655

Tot het einde van de vorige eeuw werd veiligheid gezien als een taak van de overheid. Nationaal en internationaal is deze filosofie de laatste 25 jaar veranderd. Burgers, ondernemingen en organisaties zijn hier nu medeverantwoordelijk voor geworden. Veiligheid binnen een schoolsysteem, is iets waar Leerkrachten, ouders en kinderen een rol in hebben, maar waar volgens de Rijksoverheid de school het initiatief in moet nemen (Veiligheid op school, 2015).

De Overheid definieert sociale veiligheid op school als een plaats, waar een prettige sfeer heerst en waarbij ongepast gedrag, intimidatie en agressie worden voorkomen. De veiligheid is belangrijk voor een kind en jongeren om te mogen ontdekken waar grenzen liggen, om fouten te maken, om te leren verantwoordelijkheid te nemen en daarop te worden aangesproken.

Volgens de PO-raad hebben scholen steeds meer te maken met digitaal ongewenst gedrag, digitaal pesten, agressie, discriminatie, seksueel grensoverschrijdend gedrag, kindermishandeling en huiselijk geweld, radicalisering en antisemitisme. Preventief kan hieraan gewerkt worden door een veiligheidsplan op te stellen, waardoor ongewenst gedrag op tijd gesignaleerd wordt.

Om de school als systeem veilig te maken, en agressie tegen te gaan, zal de school een duidelijke structuur moeten bieden en niet bang moeten zijn om in te grijpen. Door duidelijkheid te bieden over regels en straffen, zullen niet alleen de leerlingen zich veilig voelen, maar ook de leraren en de ouders zullen tevreden zijn.

Een belangrijke taak voor de school is om dit systeem gezond te houden. De betrokkenheid van de leerlingen kan hier een goed instrument voor zijn. Daarnaast is het een goed middel om ouders te betrekken bij de activiteiten die op school plaatsvinden. Hierdoor worden problemen sneller gesignaleerd en kan ongewenst gedrag of agressie voorkomen worden. Met name op het gebied van pestgedrag is samenwerking met de ouders de enige manier om hier grip op te krijgen.

Ongewenst gedrag

Internationaal gezien ligt het percentage Nederlandse jongeren dat structureel ongewenst gedrag vertoont onder het gemiddelde. Maar digitaal ongewenst gedrag komt volgens de Rijksoverheid juist steeds vaker voor. Digitaal pesten vertoont veel gelijkenissen met traditioneel pesten, maar de dreiging vindt dan niet meer alleen plaats op het schoolplein, maar dringt door tot in de slaapkamer van de leerling. Chats en beeldmateriaal blijven voor altijd online en iedereen kan meedoen. Meelopers kunnen thuisblijven en toch het gevoel hebben dat ze erbij horen. Pesten kan het gevoel van sociale veiligheid enorm aantasten, niet alleen bij degene die gepest wordt, maar ook bij de rest van de klas. Een andere oplossingsgerichte manier om pesten en agressie tegen te gaan, is aandacht schenken aan de groepsdynamische processen in de klas. Door in te grijpen in de groepsdynamiek, kan de leraar de veiligheid binnen de klas versterken.

Agressie

Naast de aandacht voor kinderen die het doelwit zijn van ongewenst gedrag, moet de school ook optreden tegen agressief gedrag. Dit kan verbaal geweld zijn, zoals uitschelden of de ander opzettelijk kwetsen. Het kan ook fysiek geweld zijn, gericht op een leerling of leraar. In enkele gevallen gebeurt het door ouders tegen de leraar/docent. Voor de leraar/docent is het ook belangrijk om zich veilig te voelen. De school moet hier duidelijk beleid op voeren en de leraren hierin ondersteunen. Uit een eerder onderzoek van de Radboud Universiteit blijkt, dat er bij 81% van de scholen in het primair onderwijs, aandacht is voor sociaal cognitieve ondersteuning van docenten.

65% Besteedt aandacht aan regels en het omgaan met incidenten en maar 57% van de scholen maakt gebruik van een veiligheidsprotocol en een incidentenregistratiesysteem. Verder komt in dit onderzoek naar voren dat 60% van de scholen aandacht besteedt aan bekendheid van schoolregels bij leerlingen en ouders, lessen over agressie en geweld, en afspraken over veilig internetgebruik.

Radicalisering

Voor scholen die te maken hebben met radicalisering zijn er verschillende programma's ontwikkeld om het te signaleren en aan te pakken. Het is de taak van de school om de jongeren de veiligheid te bieden om zichzelf te durven uiten. Als een jongere radicaliseert en zich afkeert van de maatschappij, dan moet de leraar weten hoe hij hiermee om moet gaan, om veiligheid te kunnen bieden aan de klas, de school en uiteindelijk de samenleving.

De leraar/docent is verantwoordelijk voor de veiligheid van leerlingen en moet dus ingrijpen als er sprake is van een onveilige situatie. Hierbij is het belangrijk dat duidelijk is wat de leraar wel en niet mag doen. Fysiek ingrijpen mag alleen als er sprake is van verdediging van zichzelf of een ander. Daarom is het belangrijk dat iedere school hier een goed beleid en protocol voor heeft, zodat de leraar weet hoe en wanneer hij moet ingrijpen. Afspraken hierover moeten worden vermeld in een veiligheidsplan, met daarin de individuele en gezamenlijke verantwoordelijkheden, de schoolregels en sancties. De schoolregels moeten in iedere klas besproken worden en er moet duidelijk gemaakt worden wat de consequenties zijn van het overtreden van de regels. Voor alle kinderen en alle leraren moeten deze regels eenduidig en duidelijk zijn. De school zal hier de leiding in moeten nemen want uiteindelijk is het de school die verantwoordelijk is voor de veiligheid van de kinderen en personeel.

Het thema sociale veiligheid moet hoog op de agenda blijven, dit helpt het voorkomen van incidenten. En Sociale veiligheid gaat over veel meer dingen dan alleen pesten: Het gaat erom dat leerlingen het gevoel hebben om erbij te horen, dat er geen sociale uitsluiting is op school. Alleen al het bespreekbaar maken van ongewenst gedrag is voor veel leraren/docenten een grote uitdaging. De school, ouders, jeugdhulp en gemeenten spelen hierbij een belangrijke rol. Een op maat gemaakt sociaal veiligheidsbeleid is hiervoor de noodzakelijke basis.

Wettelijk Kader

De Nederlandse overheid heeft op 4 juni 2015 de wet 'Veiligheid op School' aangenomen. In deze wet zijn verplichtingen opgenomen zoals:

- een sociaal veiligheidsbeleid te voeren;
- een 'Actieplan sociale veiligheid';
- een 'Veiligheids (pest)protocol';
- het aanpakken van cybermisdragingen(pesten);
- het aanstellen van een persoon die het (anti-pest) veiligheidsbeleid coördineert en die als vast aanspreekpunt fungeert.
- Het jaarlijks monitoren van het veiligheidsbeleid.
- De monitoring moet een actueel en representatief beeld geven waarin ook het welbevinden van de leerlingen, ouders en personeel moet worden meegenomen, en waarmee elke school de sociale veiligheid periodiek in kaart kan brengen. Hierdoor blijft de school op de hoogte van wat er leeft onder de leerlingen en het personeel op het gebied van pesten en geweld.

Hulp nodig bij het maken van het school veiligheidsbeleid? Wij kunnen goed begrijpen dat het maken van het beleid veel werk is.

Neem dan gerust contact met ons op, want wij kunnen u hierin bijstaan, zodat u een goed uitvoerbaar en op uw maat levend beleid in uw school heeft.

Ons telefoonnummer 0346-550655

Of via contact@stichtingveiligonderwijs.nl

Els Hendrikse, directeur

Het is een bekend gezegde –onbekend maakt onbemind– met soms lastige gevolgen. In mijn werk als buurtbemiddelaar heb ik hier regelmatig mee te maken.

Buurtbemiddeling wordt ingezet als er irritaties of conflicten ontstaan tussen burens die invloed hebben op het woongenot. We delen onze woonomgeving met onze burens: mensen met een andere gezinssamenstelling, een andere dagindeling of een andere levenswijze. Vaak is dat juist gezellig, interessant of 'gewoon prima'. Soms levert dat irritaties op, waardoor conflicten ontstaan die grote invloed hebben op ons woongenot.

Hier beschrijf ik een casus waarin een conflictsituatie wordt omgezet naar acceptatie van elkaar als buur.

Intake coördinator

Als iemand zich meldt met een klacht bij 'Buurtbemiddeling' dan neemt de coördinator de situatie met de melder door. We gaan vervolgens met twee bemiddelaars op pad.

De informatie van de coördinator aan ons was als volgt: De meldster woont al zes jaar in een 55+ flat. De burens naast haar zijn er een jaar geleden komen wonen. Meldster ervaart veel overlast van luid praten en schreeuwen, vooral op het balkon dat vlak tegen haar balkon aangrenst. Ook is er veel bezoek.

Mevrouw kan echter de burens er niet op aanspreken want er is een taalprobleem. De buurvrouw van beneden heeft er ook last van en wil meedoen aan de bemiddeling.

Intake buur A door bemiddelaars

Voor de intake van de buur is een tolk nodig. (bij buurtbemiddeling heet de melder buur A en de andere buur, buur B)

We hebben een afspraak bij buur A thuis. Ook haar benedenbuurvrouw is aanwezig.

Mevrouw A klaagt over het lawaai op het balkon, over de harde stem en het geschreeuw van mevrouw B. Er is vaak en veel familie op bezoek met kinderen. En dat in een 55+ flat.

De benedenbuurvrouw geeft aan dat ze last heeft van gestommel en van hard praten. Ze woont er precies onder.

A werkt alle dagen van de week in de thuiszorg. Ze heeft haar nachtrust hard nodig. In het huis waar ze hiervoor woonde had ze ook al geluidsoverlast. Ze hoopte in deze flat rust te vinden. Het komt daarom bij haar extra hard aan dat er weer lawaai is.

De dames vinden het moeilijk dat ze niet kunnen communiceren met buur B vanwege de taal. Ze zijn bereid tot een bemiddelingsgesprek.

Intake buur B

Na dit gesprek bellen we aan bij buur B. Meneer B doet open. Hij spreekt gebrekkig Engels. We spreken af dat we later met een tolk (Arabisch) terugkomen voor een intakegesprek.

Een week later voeren we met behulp van een tolk het gesprek met meneer B.

Mevrouw B is er niet. We worden gastvrij met koffie en fruit onthaald. Meneer B komt uit Syrië. Daar was hij advocaat.

B vertelt dat hij tien kinderen heeft. Eén dochter woont dichtbij. Een andere woont aan de andere kant van het land. Deze dochter heeft vier kinderen en ze komen iedere paar maanden op bezoek. Ze blijven dan slapen.

Verder woont er familie in Rusland en Duitsland. Ook de familie uit Duitsland komt regelmatig logeren. B vertelt dat zijn vrouw hier niets te doen heeft en dat zij heel veel belt met de kinderen.

Daarbij is ze hardhorend en staat ze vaak bij het open raam op het balkon te bellen.

B wil graag goed contact met de burens en hij wil ook rustig wonen. Ze zijn al wat ouder. In het begin was het contact goed.

Dat werd een stuk slechter toen A aan B ging vragen om op de kat te passen. Dat deden de vorige bewoners ook. Maar mevr. B heeft niets met katten en wilde dat niet. B denkt dat A zijn vrouw daarom een slecht mens vindt. B wil dus ook graag in gesprek met de burens, ook met de buurvrouw van beneden.

Het liefst had hij ze ter plekke uitgenodigd om het goed te praten. Ook stelde hij voor een maaltijd te bereiden en het dan samen uit te praten.

Nu verder met het bemiddelingsgesprek

Omdat we als bemiddelaars onafhankelijk en neutraal werken houden we het bemiddelingsgesprek doorgaans in een neutrale ruimte.

In dit geval gingen we af op onze intuïtie om het bemiddelingsgesprek te voeren bij buur B. Meneer B was zeer gastvrij en had eigenlijk zelf al voorgesteld om de burens te ontvangen. Hij heeft een royaal interieur met diverse banken langs de muren.

Het leek ons dat het meerwaarde kon hebben de buurvrouwen bij buur B thuis uit te nodigen. Door het cultuurverschil was er een extra afstand. Op deze manier konden buur A en de benedenbuurvrouw wat vertrouwd raken met de sfeer van buur B. Zowel de dames A als buur B gingen akkoord met dit voorstel.

Acceptatie

Het bemiddelingsgesprek

Tijdens een bemiddelingsgesprek maken we de lastige onderwerpen bespreekbaar, de burenen leren elkaar beter kennen en ze zoeken samen oplossingen voor de toekomst. Burenen hebben daarna vaak een heel andere indruk van elkaar.

Bij het gesprek zijn aanwezig: buurvrouw A, de onderbuurvrouw, meneer B en mevrouw B. Het blijkt dat B ook de jongste dochter die in de buurt woont met echtgenoot heeft uitgenodigd (zij spreken goed Nederlands).

Wij zijn er als de twee buurtbemiddelaars, bijgestaan door de tolk. Een heel gezelschap! Al die zitplaatsen komen dus goed van pas.

Mevrouw A zegt dat de flats heel gehorig zijn. Ze hoort veel geschreeuw. Ook hoort ze kinderen rennen om halftwaalf 's nachts. Ze wordt daar zenuwachtig van, slaapt slecht en ze moet de volgende dag werken.

Mevrouw B legt uit: haar kinderen met kleinkinderen uit Duitsland komen om de paar weken naar haar toe en logeren dan bij haar. Volgens A mogen er geen kinderen in de seniorenflat logeren. Er is begrip voor het contact met de kinderen, maar niet voor de herrie. Overdag is het geen probleem.

Meneer B haalt nog aan dat hij denkt dat mevrouw A slecht over hen denkt omdat ze niet op de kat wilden passen. Mevrouw A zegt dat dit niet zo is. Het gaat haar om het geluid.

Nogal heftige conversatie

Mevrouw B is nogal dominant in het gesprek, zowel qua de hoeveelheid tijd die ze neemt als haar volume. Blijkbaar is er veel wat haar van het hart moet.

Mijn ervaring is dat een gesprek met een tolk doorgaans extra gestructureerd is. Omdat de tolk een tussenstap verricht met vertalen, is er vaak extra rust in het gesprek. Maar dit bemiddelingsgesprek is in aanvang erg onevenwichtig. Ondanks het verzoek om steeds kleine stukjes te vertalen, verandert dit niet.

Mevrouw B heeft hele uitgebreide verhalen die ze op vol volume (vanwege haar gehoor) in het Arabisch vertelt.

Er ontstaat wat irritatie bij de andere burenen. De tolk gaat vervolgens op haar intuïtie buiten haar boekje. Wij kijken kortstondig toe naar een gesprek tussen de tolk en mevrouw B. Hierna verandert de sfeer volledig. Mevr. B maakt haar excuus.

Vanaf dat moment hebben we een constructief gesprek. (Na afloop vroegen we de tolk wat ze had gezegd. Ze vertelde dat ze mevrouw B had duidelijk gemaakt dat haar manier van communiceren niet prettig was. 'Gewoon', zei ze met een glimlach, 'Arabische vrouwen onder elkaar'.

Meneer B blijkt een humoristische en gastvrije man. Er ontstaat een open houding naar elkaar.

We komen tot resultaat

Uiteindelijk worden er een paar gezamenlijke afspraken op papier gezet zoals:

- Buur B zal na achten 's avonds uur zorgen dat ze stil zijn. Zowel wat betreft de kleinkinderen als het stemgeluid van mevrouw.
- Als de kinderen laat aankomen 's nachts, dan gaat de familie heel zachtjes naar boven in de flat en naar bed.
- Als mevrouw B belt, dan zal ze dat niet doen bij het raam. Ze probeert overlast voor de burenen te mijden door zachter te praten of eventueel oortjes te gebruiken.
- De communicatie tussen de burenen is vanwege de taal moeilijk. De schoonzoon biedt aan dat hij gebeld kan worden als de burenen er samen niet uitkomen.
- De burenen willen een ontspannen burenencontact, zoals elkaar groeten.

Nazorg

Na zes weken nemen we met behulp van de tolk contact op om te vragen hoe het met beide burenen gaat. De overlast is verdwenen en ze groeten elkaar. Er is weer een normaal burenencontact zonder spanningen.

Charine Resink, SVO mediator en coach regio Zuid-Holland

De conflictsituatie werd omgezet naar acceptatie van elkaar

Het is een uitdaging voor de burenen (maar ook voor de bemiddelaars) om niet gelijk te oordelen. Een verhaal heeft twee kanten. Maak contact, geef elkaar de ruimte, luister goed naar wat de ander zegt. Als je openstaat voor elkaars verhaal komt er begrip en erkenning over en weer. De basis voor de oplossing is gelegd. Het is dan niet moeilijk meer nog een paar afspraken te maken. En soms is dat niet eens meer nodig.

De bemiddelaars accepteerden de situatie die zich voerde en hebben hier op ingespeeld

Er zijn richtlijnen voor hoe je als buurtbemiddelaar te werk gaat.

De basis is dat je neutraal bent, onafhankelijk en onpartijdig. Vertrouwelijkheid is een belangrijke voorwaarde. Ik ben al ruim vijftien jaar buurtbemiddelaar. Ervaring brengt met zich mee dat ik binnen de richtlijnen mijn intuïtie laat meespreken.

- In deze zaak hebben we bewust gekozen voor een bemiddelingsgesprek bij buur B thuis i.p.v. op een neutrale locatie. Dit heeft zeker bijgedragen aan het beter kunnen inleven in buur B door buur A.

- De tolk ging buiten haar boekje. Alhoewel we niet verstonden wat de tolk en mevrouw B in hun onderlinge gesprekje tegen elkaar zeiden, voelden we aan dat dit nuttig kon zijn en hebben we dit laten gebeuren. Met goed resultaat.

- We werden geconfronteerd met de extra aanwezigheid van de dochter met echtgenoot. Zij waren niet uitgenodigd voor het gesprek. Op ons verzoek hebben zij zich buiten het gesprek gehouden. Achteraf was hun aanwezigheid heel waardevol.

Zo kan buur B het beter binnen de familie bespreken en de schoonzoon wierp zich op als contactpersoon.

Ik begeleidde ooit een gezin uit Irak dat in diverse AZC's heeft gewoond. Vader, moeder en vier kinderen. Jarenlang kwam ik niet alleen op bezoek, maar probeerde hun ook te helpen met allerlei zaken. Zo ook vinger aan de pols bij de scholen en dat was niet overbodig.

Het begint met het taalprobleem

De oudste zoon Marwan had de meeste achterstand omdat hij vanaf het begin altijd met zijn ouders mee moest naar allerlei gesprekken, kinderen leren sneller Nederlands. Hij ging naar VMBO basis. Zijn zusje naar VMBO Kader, dat was redelijk passend. Zijn broer Mehmet zou ook naar VMBO kader zijn gestuurd, maar hij kan heel goed leren. Ouders waren niet blij met het advies. Ik heb contact opgenomen met de basisschool. Zij waren van mening dat omdat Mehmet de taal nog niet honderd procent beheerste hij echt moest starten op kader.

Maar er is ook achterdocht

Toen contact opgenomen met de middelbare school en overleg gehad. Zij twijfelden, dus verzocht of ik met de ouders en zoon langs mocht komen voor een gesprek. Dat lukte. De ouders spraken weliswaar geen Nederlands maar ik wilde ze er wel bij betrekken.

Tijdens het gesprek aangegeven dat Mehmet zeer gemotiveerd was om aan de slag te gaan, hij wilde echt verder leren en de toets was ook goed gemaakt, voldoende voor TL/Havo dus waarom nu toch lager ingedeeld. Dan krijg je eerst te horen (net als van zijn docente op de basisschool) "tja alle kinderen uit AZC gaan nu eenmaal naar basis of eventueel kader maar echt niet naar een hoger niveau."

Daarmee namen wij geen genoegen. Was er niet een andere mogelijkheid?

Uiteindelijk mocht Mehmet een toelatingstest doen. Daar kwam uit dat hij in feite naar de Havo kon, dus TL/Havo burgklas was een optie met mogelijk wat extra ondersteuning bij Nederlands en/of begrijpend lezen. Ze gaven hem het voordeel van de twijfel en dan na half jaar zien hoe het gaat.

De volgende kwalificatie ronde

En het ging goed. Na twee jaar wilde hij door naar HAVO, ook dat werd weer een gesprek. Inmiddels heeft hij de Havo afgerond en studeert economie aan een HBO.

Dit is een typisch voorbeeld van discriminatie zuiver op vooroordelen. Zijn broer Marwan die was gestart op MBO niveau 2 - bouwtechnisch - mocht na een aantal gesprekken gelukkig wisselen naar andere richting waar hij beter op zijn plek was.

Hij wilde door naar niveau drie maar kreeg te horen dat hij geen recht meer had op studiefinanciering. De ouders konden uiteraard zijn studie niet betalen dus wederom een probleem.

Dan nog maar een schepje er bovenop

Omdat er voor studenten aan de universiteit wel veel geregeld kan worden nam ik contact op met de UAF (deze stichting helpt vluchtelingen bij hun universitaire studie). Ook al ging het nu om MBO, zij konden mij wel goed informeren. Zij vertelden mij dat er een uitzonderingsregel is en je die bij DUO kon aanvragen. Ik weer contact met DUO opgenomen en navraag gedaan. Bleek inderdaad mogelijk, waarom daar niet transparant over? Ontmoedigingsbeleid?

Marwan kon weer naar school gelukkig. Hij heeft zijn Mbo-3 diploma gehaald, niveau 4 zat er niet meer in, het leeftijdsverschil werd inmiddels groot en hij kon het niet opbrengen om daar overheen te stappen. Gelukkig heeft hij na een lastig jaar nu wel werk gevonden.

Het is jammer dat veel kinderen geen hulp hebben om voor hen op te komen en de ouders niet in staat zijn hun zegje te doen. De leerlingen die meer in hun mars hebben worden dan te laag ingedeeld en hebben grote moeite om alsnog op te klimmen. Soms is dat nog mogelijk via een lange weg, maar vaak is doorleren helemaal niet meer mogelijk.

Wellicht is er inmiddels wel al wat verbeterd maar helemaal gelijke kansen zijn er nog niet.

Elenor Spreeuw, mediator, coach

PS: namen zijn om privacyredenen aangepast.

Herkenbaar? De communicatie met je klasgenoot, collega (of iemand anders) is ergens een keer verstoord geraakt, je begrijpt de ander niet meer, je bedoelingen worden negatief uitgelegd, de irritatie groeit en voor je het weet heb je een conflict. Conflicten kosten veel energie en dat is zonde. Want jouw kostbare energie kun je beter besteden aan dingen waar je zelf blij van wordt, toch?

Acceptatie

Tijdens mediations brengen we mensen met verschillende standpunten met elkaar in gesprek. Niet om elkaar van hun gelijk te overtuigen of om te kijken wie de beste (en meest onderbouwde) argumenten en medestanders heeft. Nee, we onderzoeken samen de mogelijkheden tot het herstel van de relatie. En daarbij speelt acceptatie een cruciale rol.

Let wel, dan hebben we het niet over acceptatie als in goedkeuren, slikken, omarmen of gelijk geven. Nee, het gaat hier over accepteren als in het aanvaarden dat de ander anders is, dat de ander anders denkt én voelt en daarmee ook anders communiceert. Het gaat over het erkennen dat je dáárom verschillend tegen een situatie of gebeurtenis aankijkt en daarom verschillend reageert. Het herstellen van de relatie en het stoppen van je eigen energielek begint bij dit erkennen, deze acceptatie.

Om te kunnen accepteren zal je eerst op ontdekkingstocht moeten gaan: wat maakt nu dat de ander zo reageert? Hoe denkt de ander eigenlijk en wat vindt die belangrijk? Met name als er sprake is van een cultuurverschil is zo'n onderzoek (en de houding) cruciaal.

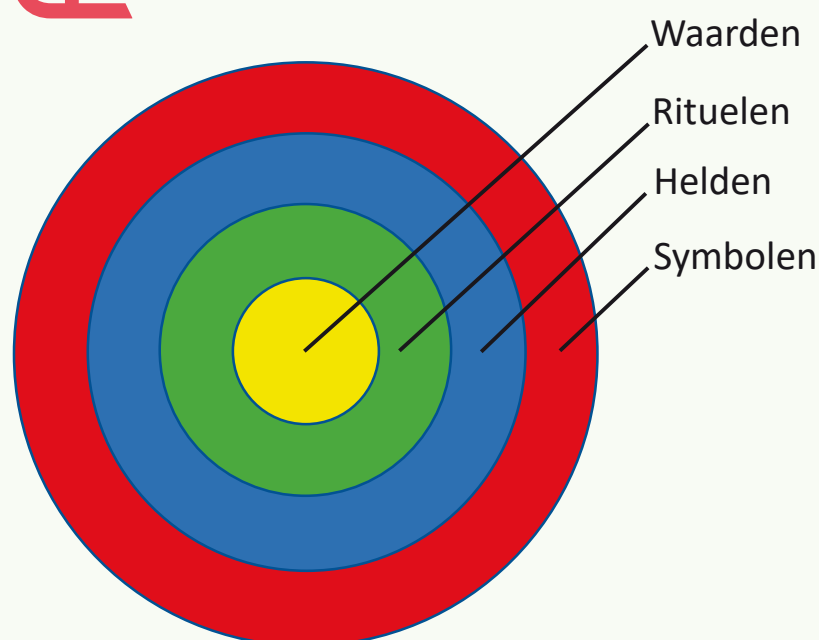
We zijn zó geneigd om de ander te zien door onze eigen bril van normen, waarden en gewoonten, dat we bijna zouden denken dat dat 'de standaard' is. Maar juist bij de verschillende culturen zie je dat uitingen wezenlijk anders kunnen zijn.

In het ui-diagram in het kader is te zien hoe mensen hun cultuur op zichtbare en onzichtbare manieren uiten. Het is van belang om door te dringen tot het niveau van 'hoe komt het dat'. Pas als je leert wat de overtuigingen van de ander zijn, kun je diens uitingen zien zoals ze door hem of haar zijn bedoeld.

Tijdens mediations wordt gestimuleerd om aan elkaar uit te leggen hoe het komt dat je zo dacht, voelde en reageerde. En dan blijkt een conflict vaak uiteengerafeld te kunnen worden in een opeenstapeling van misverstanden en interpretaties.

Als je de verschillen eenmaal erkent, accepteert, is er een weg naar een gezamenlijke oplossing, één waarin je je allebei kunt vinden. Je kunt weer dingen gaan doen waar jijzelf energie van krijgt. Want zeg nou zelf, je eigen weg is toch veel leuker dan dat energielek naar de ander.

*Isabelle Hulsman,
mediator, coach en counselor in de regio
West-Brabant, Zeeland en Zuid-Holland*

Ui-diagram van Hofstede: van zichtbare naar onzichtbare cultuuruitingen. Zichtbaar zijn symbolen (taal, gebaren, kleding), helden (belangrijke personen, rolmodellen) en rituelen (sturen van kerstkaarten of voldoen aan de zuilen van de islam).

Onzichtbaar is de diepste uienring en deze wordt gevormd door kernwaarden en basisovertuigingen. Die onzichtbare basisovertuigingen zijn van invloed op de zichtbare cultuuruitingen. Dus als je die overtuigingen niet kent, kun je de andere uitingen niet begrijpen zoals ze zijn bedoeld.

Sociale veiligheid in school heeft veel aspecten. Het is veel meer dan het opstellen van een aantal regels en afspraken. Er moet sprake zijn van doordacht beleid. Beleid waaraan de werkelijkheid van alledag getoetst moet worden. Waarbij gedegen gemonitord moet worden, geëvalueerd, bijgesteld en opnieuw getoetst. Daarbij stelt de overheid inmiddels hoge kwaliteitseisen aan scholen via de Wet Sociale Veiligheid op School. De inspectie kijkt mee en controleert of het geformuleerde beleid en de vigerende praktijk met elkaar in overeenstemming zijn. En –als afronding– de toets der kritiek kunnen weerstaan. En dat is geen afvinklijstje maar een continu proces, elke dag opnieuw.

Stichting Veilig Onderwijs helpt scholen met het op orde brengen en houden van hun sociaal veiligheidsbeleid. Daarbij gaan we uit van de wensen van de school (visie) en al haar betrokkenen, zoals bestuur, directie, leerkrachten, leerlingen en ouders. We zorgen ervoor dat de school kan beantwoorden aan de wettelijke eisen en we hebben oog voor de losse eindjes. Met onze expertise zijn wij voor u een betrouwbare, onafhankelijke partner bij al uw inspanningen om de school een veilige leef-, leer-, en werkomgeving te maken voor allen.

Hoofdwerkzaamheden

Onze aanpak is gericht op drie hoofdwerkzaamheden:

- a. Een up-to-date sociaal veiligheidsbeleid. Wij helpen met het opstellen van een eigen samenhangend veiligheidsbeleid inclusief alle, op grond van de Wet Veiligheid op School, verplichte onderdelen op maat van de school.
- b. Het opstellen (of volledig maken) van het schooleigen veiligheidsbeleid (schoolbeleid op maat, inclusief anti-pestprotocol);
- c. Het evalueren van de jaarlijkse monitoring en het bijstellen van het veiligheidsbeleid.

Evalueren en bijstellen

Veiligheidsbeleid is geen papieren werkelijkheid. De uitwerking ervan moet systematisch geëvalueerd en bijgesteld worden. Jaarlijks dient de veiligheidsbeleving van alle betrokkenen bij school gemonitord te worden. Uiteraard dienen de resultaten en bevindingen te leiden tot het bijstellen van het beleid wanneer daar aanleiding voor is. Wij ondersteunen bij het vormgeven van deze kwaliteitszorg.

Visievorming van de school (zo nodig)

Iedere school behoort een visievorm te hebben. Wanneer dit gewenst is, kunnen wij daarin ondersteunen.

Predikaat Sociaal Veilige School

Na het evalueren en bijstellen en het vastleggen van de visie, ontvangt uw school het predikaat Predikaat Sociaal Veilige School.

Wanneer het sociaal veiligheidsbeleid up-to-date is, en is gemonitord, verstrekken wij het predikaat “Sociaal Veilige School”. Hiermee toont de school aan een veilige leer-, en leefomgeving te bieden en continu oog te hebben voor het verbeteren van de veiligheidsbeleving in en rond de school. Tevens laat de school zien dat zij doorlopend werkt aan preventie.

Wat is het resultaat?

Het resultaat is verrassend. Door te werken aan uw sociaal veiligheidsbeleid, werkt u aan preventie. Juist dat maakt dat uw beleid een goed resultaat levert in de school en daarbuiten. U voorkomt gedrag wat tegen het schoolbeleid ingaat, en het effect daarvan op de leerlingen, ouders en uw docenten.

Andere en aanvullende diensten

Naast ondersteuning bij het sociaal veiligheidsbeleid, bieden wij onze expertise aan via diverse diensten. Onze diensten zijn altijd in het belang van een veilig schoolklimaat en wij nemen daarbij steeds een onafhankelijke positie in.

U kunt een beroep op ons doen voor onder andere:

- * Verrichten van observaties op school;
- * Coachen van teamleden en leerlingen;
- * Voeren van bemiddelingsgesprekken met eventuele verslagen (mediation);
- * Overnemen van de communicatie met ouders, bij escalaties;
- * Verlenen van school-counseling, voor leerling en leerkracht;
- * Aanbieden van een externe-vertrouwenspersoon;
- * Aanbieden van een gezinsspecialist op school (schoolmaatschappelijk werker);
- * Verzorgen van workshops voor leerlingen;
- * Verzorgen van ouderavonden;
- * Studiedag(deel) Omgaan met Veilig Thuis meldingen;
- * Studiedag(deel) “Beleid op de school sociale veiligheid”;
- * Studiedag(deel) thema naar keuze.

Onze begeleiding komt samen in een abonnement

U weet zelf het beste wanneer uw school de ruimte en tijd heeft om het sociaal veiligheidsbeleid aan te pakken. U kunt daarom op elk moment in het jaar een abonnement bij ons afsluiten en starten met onze begeleiding.

Na afronding van het sociaal veiligheidsbeleid is het resultaat voelbaar aanwezig. Het sociaal veiligheidsbeleid is levend en op maat van de school, om zo een veilige leer- en werksfeer te organiseren.

Wij helpen u graag!

Wilt u ook werken aan het verbeteren van uw schoolbeleid, deze levend en uitvoerbaar maken en het zichtbare resultaat ervan ervaren? Wij komen graag vrijblijvend bij u langs om u er meer over te vertellen.

Neem dan contact met ons op via telefoonnummer 0346-550655 of e-mail contact@stichtingveiligonderwijs.nl

Sinds kort ben ik als mediator verbonden aan de Stichting Veilig Onderwijs, tijd om mij even voor te stellen. Ik ben René Tolboom, 47 jaar oud en woon in Waalre. Als mediator help ik voornamelijk stellen die hun echtscheiding goed willen regelen. Daarbij voer ik, afhankelijk van de leeftijd, ook gesprekken met kinderen.

Het werken met kinderen is mij niet vreemd. Naast mijn eigen praktijk voor mediation & coaching ben ik namelijk invalleerkracht in het basisonderwijs en ben ik als coach verbonden aan een project waarin hoogbegaafde leerlingen uit groep 8 ervaring opdoen in het Voortgezet Onderwijs.

Elke dag een fijne, zinvolle dag maken

Een mooie combinatie, waarbij ik op verschillende manieren met mensen werk. Bij mediations is dat meestal kleinschalig, zij het met grote impact. Op school is dat meer groepsgericht en voeg ik iedere les per leerling steeds een beetje kennis toe.

Voor mij zit de sjeu van het onderwijs echter in het groepsproces: hoe proberen we van iedere dag een fijne, zinvolle dag te maken? Voelt iedereen zich gezien / gekend? Hoe beter dat op orde is, hoe vrijer de kinderen zich ontwikkelen.

Kinderen van gescheiden ouders

Daarnaast heb ik vanuit mijn werk als leerkracht veel ervaring met kinderen van gescheiden ouders. Regelmatig heb ik namelijk een kind van gescheiden ouders in de klas of een kind waarvan de ouders in een scheidingstraject zitten.

Ik vind het opvallend hoe wisselend het deze kinderen vergaat. Deze ervaring neem ik mee in gesprekken met ouders en in kindergesprekken, dan worden ouderschapsplannen / zorgregelingen concreet en blijkt of de ideeën passen.

Loopbaan

Voor mijn omscholing tot leerkracht en later tot mediator heb ik een brede werkervaring opgedaan. Als student was ik al actief in de medezeggenschap en na mijn wetenschappelijke promotie ben ik bij de rijksoverheid gaan werken. Waar ik op dat moment nog dacht met goede plannen een bijdrage te leveren aan de maatschappij, merkte ik al snel dat ik daarin het contact met onze samenleving miste.

Vervolgens ben ik in een managementontwikkelingstraject bij diverse non-profit organisaties aan de slag gegaan.

Zo ook als interim-directeur bij de Landelijke Oudervereniging Bijzonder Onderwijs op algemene grondslag (LOBO).

Een belangenorganisatie die ouders wilde ondersteunen bij de schoolloopbaan van hun kind, bij hun rol in de medezeggenschap op de school van hun kind en als vertegenwoordiger van ouders optrad op politiek / bestuurlijk niveau.

Communicatie is de sleutel

De LOBO kreeg veel vragen van individuele ouders over de ontwikkeling van hun kind, zeker in het geval de ontwikkeling afweek van 'het gemiddelde'. Ouders informeerden dan bij de LOBO naar inhoudelijke ondersteuning, maar ook naar de rechten voor hun kind.

Vaak bleek het te schorten in de communicatie tussen school en ouders.

Hoewel kennis van rechten en plichten een prima fundament is, blijkt communicatie vaak de sleutel. Natuurlijk moeten procedures op orde zijn. Procedures moeten echter het sluitstuk zijn van zorgvuldig handelen, geen doel op zich.

Dan kan een gesprek weer gaan over, in het voorbeeld van de LOBO, het beste voor het kind of een groep. Zo ook bij mediations.

Ik zie er naar uit om mijn ervaringen met conflicten (of juist: sociale veiligheid!) en onderwijs te gaan combineren bij de Stichting Veilig Onderwijs!

Nieuw in de redactie van ons magazine 'Sociaal Veilig Onderwijs' is Chris Reinders. Vanaf 1 november versterkt de docent Nederlands en freelance sportjournalist bij AD Utrechts Nieuwsblad onze gelederen. In het onderstaande artikel schrijft Chris onder meer over zijn ervaringen in het onderwijs en stelt hij zich nader aan u voor.

De rector van de Christelijke Avondscholengemeenschap Rotterdam e.o., kortweg de CAR, kende één van de mensen die ik in mijn sollicitatiebrief noemde. Alle aanleiding voor hem om mij uit te nodigen voor een gesprek in het schoolgebouw aan het Slingeplein in Rotterdam-Zuid. Dat was in september 1987. Maar wilde ik het onderwijs wel in?

Aarzelend het volwassenenonderwijs in

Ik was daar destijds eigenlijk nog niet helemaal uit. Eén ding wist ik wel zeker: na het afronden van mijn studie Nederlands aan de Universiteit in Utrecht was het zaak om direct een baan te vinden. Ik was per slot van rekening al 'op leeftijd'.

Na enige twijfel dan toch maar gereageerd op de vacature van de CAR: zes lesuren Nederlands op maandag, waarvan twee aan een klas in de 'moedermavo' en vier aan meao-groepen. Een prima aantal uren om te proeven aan het lesgeven. Ik diende er wekelijks een fikse reis voor te maken. Maar ach, als het docentschap mij bevalt, dan is er vast wel een baan in Utrecht te vinden. Zo luidde mijn redentatie. En bevalt het niet. 'So be it'.

Het werd een 'blijvertje'

Ik ben uiteindelijk na 32 jaar (!) vertrokken bij de CAR. Nou ja, die school is in 1990 'opgegaan' in het Albeda College.

Al die jaren heen en weer tussen Utrecht en Rotterdam. Drie, soms vier keer in de week. Gelukkig veranderde mijn werkplek in 2000 en kwam ik terecht in een gebouw pal naast het Centraal Station in Rotterdam. De auto en de files op de A15 kon ik dus inruilen voor de trein en een enkele vergraving.

De 'moedermavo' en de meao in het Slingeplein werden na een paar jaar vervangen door VAVO en die wisselde ik vervolgens in 2000 in voor lessen communicatie aan studenten in het sprinttraject mbo-4.

Een verrijking

Magnifieke jaren volgden. Fijne contacten opgebouwd met goede studenten. Leuke projecten uitgevoerd. Het hoogtepunt was elk jaar de periode dat ik de studenten op hun stagebedrijf ging bezoeken: de periode april tot juli.

Alhoewel ik al veel reisde (Utrecht-Rotterdam v.v.), reed ik in het voorjaar met veel plezier twee keer langs de diverse stageadressen. Veelal waren die in Rotterdam, maar ik nam ook Gouda, Amsterdam en -uiteeraard- Utrecht voor mijn rekening.

Vanwaar die aarzeling

Wilde ik wel het onderwijs in? Ik geloof dat ik voorbestemd was: de rector van de CAR zag wel iets in mij. Met mbo-4-studenten heb ik de grootste lol gehad. Dus, ik hoorde blijkbaar in het onderwijs.

En ik zit er nog steeds in! Niet meer bij het Albeda College, maar op contractbasis bij het Corderius College in Amersfoort. Negen lesuren Nederlands. Prima.

Wil ik nog heel veel langer in het onderwijs blijven? Ik ben daar nog niet helemaal uit. Eén ding weet ik wel zeker: ik moet het kunnen combineren met 'eigen werk'. Sinds 2010 schrijf ik artikelen voor AD Utrechts Nieuwsblad, incidenteel over nieuws in Houten en regelmatig over wielrennen en schaatsen in de regio.

Voordien schreef ik voor het Trefpunt, een lokaal krantje in Houten, en ver daarvoor redigeerde ik brieven van jongelui voor een magazine van IJU-Internationale Jeugduitwisseling. Dat deed ik in een kantoor in Tilburg.

Hoe ik daar terecht ben gekomen? Na mijn middelbare schooltijd in Deventer bedacht ik dat ik in de horeca wilde werken. Op naar de middelbare hotelschool De Rooipannen in Tilburg. Ik wist één ding echter al vrij snel zeker: de horeca en het hotelwezen zijn niets voor mij.

Chris Reinders, 63 jaar. Doctoraal Nederlandse taal- en letterkunde. Gehuwd. Twee kinderen en één kleinkind. Werkt bij Corderius College. Heeft wielrennen, tennissen, wandelen, tuinieren en lezen als hobby's.

Griepvirus, wat te doen?

Als toonaangevende instelling wordt Stichting Veilig Onderwijs regelmatig gevraagd wat scholen moeten of kunnen doen met de aanpak van het coronavirus. Laat duidelijk zijn dat SVO niet de medische achtergrond heeft om een virus in een categorie in te schalen. Deze kennis ontbreekt ook bij een ruime meerderheid van de scholen. Wel is inmiddels bekend dat het coronavirus niet onder de A-categorie valt, maar onder een normaal virus, gelijk aan influenza.

Als een school nu aan ons vraagt wat hun aanpak moet zijn (november '20) is het antwoord dat het zaak is om het beleid te voorzien van een protocol, 'gezondheid en school'. Hierin kan de school duidelijk maken voor ouders en teamleden wat dit protocol voor iedereen inhoudt en waar iedereen zich aan te houden heeft.

Laten we voorstellen dat iedereen, individueel of met familie, thuis naar de persconferenties van het kabinet heeft gekeken, de woorden van Mark Rutte en Hugo de Jonge heeft geïnterpreteerd en vervolgens een dag later op school daarop heeft gereageerd. Uit het onderwijsveld krijgen we enorm veel signalen dat door al deze berichtgeving mensen de stuipen op het lijf wordt gejaagd.

Waar is de eenduidigheid

Hierdoor zijn veel schoolteams en/of schoolbesturen bang en mensen komen soms lijnrecht tegenover elkaar te staan over het interpreteren of de te nemen maatregelen en middelen als waarborg voor de gezondheid. Wel mondmaskers, geen mondmaskers, scholen weten het niet meer.

De vraag moet dus ook niet gaan over of een mondmasker wel of niet werkt, want dat worden eindeloze discussies. De vraag moet zijn: "mogen mondkapjes naar eigen believen van ieder persoon op school wel of niet worden gebruikt".

Datzelfde geldt dus ook voor de allerhande gelletjes en zeepjes voor het desinfecteren van de handen. Moeten leerkrachten -verplicht- worden getest of niet en zo ja waarop moeten ze dan getest worden ... op griep?

Nu worden er super teststraten geopend en rijden er speciale testbussen rond. Worden deze XL-teststraten straks XL-vaccinatiestraten? Wordt iedere medewerker van de school verplicht om zich te laten vaccineren of stellen we leerlingen verplicht om zich te laten vaccineren?

De vraag is of dit passend is. Immers, het staat mensen in Nederland vrij zich al dan niet te laten vaccineren. Wat de overheid of werkgever ook zegt.

Hoe neem je voorzichtigheid in acht

De angst van leerkrachten om ziek te worden op school is enorm groot en die leerkrachten, met de schoolteams, stellen op het moment van dit schrijven dat alle middelen moeten worden gebruikt om zichzelf te beschermen.

Ja, u leest het goed ... om zichzelf te beschermen. Dit komt over alsof ze ervoor kiezen alleen zichzelf te beschermen.

Hoe anders was het in de griepjaren vóór 2020. Kreeg je toen een griepje onder de leden dan bleef je thuis, niet om jezelf maar om de leerlingen en collega's te beschermen. Bovendien, griep hebben en met griep werken is geen combinatie. Het lichaam vraagt immers om herstel en rust.

Dit komt toch aan op beleidsafwegingen maken

Wat kunnen scholen nu doen om alle aanwezigen op de scholen te beschermen bij een eventuele volgende griepgolf, want die is er ieder jaar. Moeten scholen dan wel van deze maatregelen nemen zoals hiervoor omschreven?

Daarom is het van belang om hiervoor een goed beleid op te stellen zodat de sociale veiligheid weer levend zichtbaar is voor schoolteams, leerlingen en ouders. Met een goed beleid kunt u er ook voor zorgen dat u de ouders op één lijn kan krijgen met uw beleid.

Juist wij, Stichting Veilig Onderwijs, helpen scholen om dit beleid op maat van de school te maken, zodat het ook praktisch uitvoerbaar is.

Hierdoor versterkt u verbinden onder het schoolteam, met de ouders en vooral de leerlingen en werkt u aan een sociaal veilige school.

Wie wil dat nu niet?

Meer weten: communicatie@stichtingveiligonderwijs.nl

Na een intensieve vergadering zat ik uit te puffen met enkele andere deelnemers. We schrijven zo'n dikke drie decennia terug en de setting was één van de voorlopers van wat tegenwoordig een Samenwerkingsverband genoemd wordt. Destijds nog een vrijwillige samenwerking van scholen die de kwaliteit van hun leerlingbegeleiding en het spreiden van expertise ter hand wilden nemen. Aan dit nagesprek 'met de benen op tafel' nam ook de directeur van een participerende ZMLK-school deel. Zijn analyse over hoe de begeleiding van leerlingen te verbeteren heb ik mij zeer ter harte genomen.

Kinderen leven thuis, op school en op straat. Op straat in de zin van de (sport)vereniging, de vriendengroep, uitgaansleven, social media (hoewel daar destijds nog nauwelijks sprake van was) en soms ook letterlijk de straat. Als het in één van die drie niet goed zit, heeft dat effect op de andere twee.

De kunst is dus verbindingen te leggen tussen deze drie leefgebieden. Dat levert meer begrip van de ontwikkeling van kinderen en (als dat nodig is) een 'early warning systeem'.

Verbindingen leggen betekent niet 'je bemoeien met', maar 'kennis hebben van' en daar je voordeel mee doet bij het begrijpen en begeleiden. En dat verbinden begint met contact leggen.

Nee, ik wil niet dat je daar heengaat.

Het gedrag van een kind is in die drie leefgebieden niet één op één hetzelfde, dat spreekt voor zich. Het gedrag van mensen wordt voor een belangrijk deel bepaald door de setting of context waarin zij zich geplaatst zien. De normen, regels en verwachtingen die die omgeving aan hen stelt.

En toch is het voor ouders en scholen (docenten) vaak moeilijk zich voor te stellen dat een kind in een andere setting zich anders gedraagt.

'Welnee school, dat zou mijn kind nooit doen!'

'Dit is zo'n chaoot, daar zullen ze thuis wel heel wat mee te stellen hebben!'

Wanneer het contact tussen die twee werelden zo verloopt wordt het wel lastig verbinding te leggen.

Huisbezoek en zakenlunch

Als vakdocent en brugklasmentor in de VO-school waar ik destijds werkte waren de contacten met ouders geregeld (de tafeltjesavonden en 'u kunt mij altijd bellen!') en met de leerlingen intensief (vakles en mentorles), maar natuurlijk niet zo intensief als in de basisschool.

Natuurlijk sprak ik 'mijn' leerlingen veelvuldig in en buiten de les, maar vaak in groepjes. En intensieve gesprekken waren er in hoofdzaak met leerlingen als zich een probleem voordeed.

Ik besloot standaard twee contactmomenten aan het arsenaal toe te voegen. Met elke leerling een 'zakenlunch' in een pauze of na schooltijd in mijn lokaal. Dat leverde niet alleen verrassend leuke gesprekken op, maar ook een schat aan informatie.

Daarnaast maakte ik met alle ouders een afspraak voor een huisbezoek in het bijzijn van hun zoon of dochter. Niet om over resultaten te spreken, maar om echt kennis te maken.

Ouders stelden dit enorm op prijs en ondanks de tijdsinvestering was het ook leuk en interessant om te doen.

En je komt nog eens ergens. Bij kinderen met een niet –westerse achtergrond, in gezinsvervangende tehuizen, bij samengestelde gezinnen, bij gescheiden ouders, in dure panden en in kleine flatjes.

Direct profijt

Die 'kijkjes' thuis brachten soms meteen opbrengst. Zo keek ik vol verbazing rond in het huis van dat buitengewoon drukke mannetje (ADHD zouden we nu zeggen) waar wij op school onze handen aan vol hadden.

Alles in huis was strak gestructureerd. Op zijn slaapkamer had alles zijn vaste plaats, bed perfect opgemaakt, boeken in de kast strak op een rij, je kon er een meetlat langs leggen. Moeder hielp zoon consequent om orde te creëren in zijn leefomgeving.

Toen hij tijdens de 'zakenlunch' mij had verzekerd dat zijn liefste hobby sportvissen was, dacht ik nog dat hij mij in de maling nam. Ik zag hem met geen mogelijkheid langer dan vijf minuten op een krukje zitten en naar een dobber staren.

Maar hier bleek dat hij samen met zijn vader inderdaad wekelijks ging vissen. "Weinig prikkels, daar wordt ie rustig van", zei Pa.

Daar konden we op school wel wat mee. Niet dat hij nu onmiddellijk de meest geconcentreerde leerling in de klas werd, maar met behulp van wat (gedrags)afspraken schoten we wel heel wat op. Al blijft het lastig in zo'n VO-school met zoveel leswisselingen en verschillende leerkrachten.

Zo'n direct profijt van een huisbezoek trad natuurlijk lang niet altijd op, maar ook dan was er altijd opbrengst.

Investing in de toekomst

Zo'n huisbezoek -werd mijn ervaring- brak het ijs. Er ontstond een onuitgesproken wederzijds vertrouwen. Het 'u kunt mij altijd bellen', dat ik altijd tegen ouders zei was natuurlijk oprecht bedoeld, maar ouders voelden toch een drempel.

Doordat ik de eerste stap genomen had werd die drempel vaak geslecht. Wederzijds. We namen makkelijker contact met elkaar op en dat met het gevoel dat we beiden aan hetzelfde eind van het touw stonden.

Wanneer ik iets lastigs te bespreken had, ging dat makkelijker.

Ouders meldden zich eerder met hun zorgen of met een welgemeende 'tip'. Meer openheid, meer communicatie, meer begrip.

De investering (in tijd) was voor mij meer dan de moeite waard. Want een tijdsinvestering was het wel. Bij een klas met dertig kinderen heb je het al gauw over zo'n honderd uur. Omgerekend zeker twee werkweken. Waarbij de bezoeken vaak noodgedwongen 's avonds of soms ook in het weekend plaatsvonden.

En hoewel het leuk is elk jaar een nieuwe mentorklas te ontvangen was ik er wel voor in om (min of meer) dezelfde klas nog één of twee jaar te begeleiden. Dat zou ik scholen overigens om meer redenen adviseren.

En de straat?

Hoe contact te maken met die derde leefwereld van kinderen? Er een 'bezoek' afleggen is nogal omstandig en soms onmogelijk of onwenselijk. Maar samen met ouders/verzorgers een beeld vormen van die leefwereld kan wel.

En ook hier is het sleutelwoord 'op grond van vertrouwen' erover communiceren. Zeker wanneer er redenen zijn om te vermoeden dat er daar iets niet helemaal in de haak is.

Indachtig de kijk van bovengenoemde directeur heeft dit dan altijd zijn effect op thuis en/of school.

Ik heb in de afgelopen ruim dertig jaar vele gesprekken met ouders gevoerd waarbij zij te kennen gaven dat er 'iets niet klopt'.

"We weten niet wat het is, maar het voelt niet goed".

En ook omgekeerd kunnen er op school kleine gedragsveranderingen bij leerlingen opvallen die de moeite waard zijn om op te reageren, te bevragen.

Om van verrassend ander gedrag maar te zwijgen. Even bij elkaar verifiëren, school en ouders/verzorgers, of het daarginds ook is opgevallen kan dan geen kwaad. En als dan blijkt dat er niets aan de hand is of er een verklaarbare reden is, is dat geruststellend.

Maar te vaak heb ik in de afgelopen jaren meegemaakt dat er vanuit school (achteraf gezien) niet of te laat gereageerd werd. Soms met grote gevolgen. Vaak bleken ouders en school gezamenlijk wel degelijk een goede kijk te hebben op wat zich afspeelde 'op straat'. Tijdig, open en met vertrouwen daarover communiceren kan dan veel verdriet voorkomen.

Kwestie van gedeelde verantwoordelijkheid. Van thuis en school.

Marc Boss

Niet voor elk kind is leren gewoon. Voor veel kinderen is leren een ware opgave, misschien wel een gevecht met zichzelf, 'waarom lukt het mij niet en anderen wel'. Dan wordt naar school gaan geen leuke alledaagse activiteit. Het wordt een strijd met jezelf en -vaak ook- met je ouders. Je moet nu eenmaal naar school, je bent leerplichtig. 'Maaar, ik wil niet'!

Een
column
van
Wim Overgaauw

Een poging om tot opheldering te komen

In zo'n situatie wordt het tijd voor een gesprek, zo snel mogelijk, met de leerkracht, de ouders en natuurlijk met jou. Jij bent de hoofdpersoon, waar nu alles om draait. Met jou wordt gesproken, en wij luisteren. En dat luisteren is cruciaal. We komen te gauw met oplossingen, op gevaar af dat die dan bij het kind bijna door de strot geduwd worden. Nee, zo doen we het niet. Dat luisteren bestaat uit twee aspecten; luisteren naar wat het kind dwars zit, en luisteren naar wat het kind zelf voor oplossingen heeft. Die beide aspecten vatten we samen in een kort geformuleerde doelstelling, opdat we weten waaraan, en hoe we gaan werken ter verbetering.

Eigen motivatie opwekken

Het is belangrijk dat het kind uit eigen beweging gaat werken aan zijn traject van verbetering. Dat kan gaan over gedrag, werkhouding, leerprogramma of pesten/gepest worden. Dat traject doorlopen is soms wel moeilijk, en daar gaan we hem/haar in ondersteunen. We lopen naast het kind mee op de weg van de vooruitgang. Maar, bewaar afstand. Het is geen opgelegd traject, zelf heeft het kind in overleg met ons gekozen hoe en wat het gaat doen.

Invoelend vermogen en betrokkenheid

En nu komt een belangrijk deel van onze bijdrage tijdens dit traject; laten merken dat we elke stap ter verbetering waarderen. Ja, waarde- ren is zo belangrijk. En nou niet meteen kritisch zijn als er even geen vorderingen zijn, of dat de stapjes maar klein zijn. We moeten voor ogen houden, dat het voor het kind geen fijne tijd was om naar school te gaan. Er moet een moment komen, dat het wel weer met plezier daar wil zijn en wil werken aan zijn/haar toekomst.

Animo om naar school te gaan

We moeten niet het cognitieve op de eerste plaats zetten, maar het emotionele. Als dit laatste element er niet is, dan komt er van het eerste element niets terecht. Vaak zijn we te veel uit op het cognitieve prestaties, want dat past in ons gezin, onze omgeving, onze familie. Dan kunnen we laten zien wat voor een geweldig kind we hebben. Het kind wordt daar echt niet gelukkig van.

Jezelf kunnen zijn maakt een mens gelukkig

Kijk maar eens rond in uw omgeving, en zie hoeveel kinderen gelukkig geworden zijn door hun eigen gevoel te volgen. Misschien wel tegen de wens en de eer van de ouders in. Laten we blij zijn met kinderen, die een plaats weten te bereiken in onze maatschappij waar ze gelukkig zijn.

